

Î N C H E I E R E

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Chiseev Maia (subrogată în drepturi de Andrei Chiseev) împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la modificarea deciziei și încasarea sumei,
împotriva deciziei din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 25 ianuarie 2018, Chiseeva Maia a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind modificarea deciziei și încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 31 octombrie 2017 Curtea de Apel Chișinău a emis o decizie, prin care a admis parțial acțiunea Maiei Chiseeva și a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite pensia de urmaș ca urmare a decesului la XXX a soțului său, Chiseev Nicolae, judecător al Curții Supreme de Justiție și a Curții Constituționale, pensionat onorabil în anul 2001, după încheierea mandatului de judecător al Curții Constituționale, plafonul de vârstă fiind atins de acesta în 1997, vechimea de muncă în sistemul judecătoresc constituind la acel moment 35 ani.

A menționat reclamanta că a fost căsătorită cu Chiseev Nicolae timp de 62 de ani, aceasta având pensie sub minimul de existență, aflându-se la întreținerea soțului, căruia i s-a stabilit o indemnizație viageră în mărime de 95% din salariul de funcție a judecătorului Curții Constituționale, astfel încât în urma recalculilor efectuate, pensia constituia suma de 21 901,78 lei lunar.

A considerat reclamanta că deoarece beneficia de o pensie de 1461,71 de lei, nu s-a recăsătorit după decesul soțului, la întreținerea căruia se afla, întrunește condițiile pentru a beneficia de pensia de urmaș în cuantum de 10 953,89 de lei.

A solicitat reclamanta, inclusiv prin cererea de majorare a cuantumului pretențiilor, recunoașterea ca fiind ilegală și modificarea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 2018/91/570 din 24 ianuarie 2018 în partea modificării datei de la care urmează a fi achitată pensia de urmaș și sintagma „pensia începând de la 31 octombrie 2017” să fie înlocuită cu „pensia începând de la 12 decembrie 2016”, cu încasarea de la

Casa Națională de Asigurări Sociale a sumei de 98 587,01 de lei cu titlu de prejudiciu/restanță la plata pensiei.

Prin încheierea din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, Chiseeva Maia a fost subrogată în drepturile procedurale de către Chiseev Dmitri, ca urmare a decesului la XXX.

Prin hotărârea din 06 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial.

S-a anulat în parte decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 2018/91/570 din 24 ianuarie 2018.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să modifice decizia nr. 2018/91/570 din 24 ianuarie 2018 în partea modificării datei de la care urmează a fi achitată pensia ca urmaș „pensia începând de la 31 octombrie 2017” cu sintagma „pensia începând cu 12 decembrie 2016”. În rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată parțial hotărârea din 06 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea respingerii cererii lui Chiseev Andrei privind încasarea restanței la pensia de urmaș și în această parte emisă o hotărâre nouă prin care s-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Andrei Chiseev restanța pensiei de urmaș în sumă de 98 597,01 de lei.

Pentru a decide astfel instanța de apel reținut că, potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, constatările căreia se apreciază ca fiind irevocabile și determinante, după decesul lui Chiseev Nicolae, Maia Chiseeva s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere de stabilire a pensiei de urmaș. În contextul în care prin decizia irevocabilă indicată s-a constatat că apelanta s-a adresat către autoritatea pârâtă cu cerere de stabilire a pensiei de urmaș până la expirarea termenului de 90 de zile de la data decesului soțului întreținător, iar instanța a apreciat acest fapt ca fiind suficient pentru a admite cererea de chemare în judecată înaintată la 12 decembrie 2016 în ordinea contenciosului administrativ, respectiv în condițiile respectării căii extrajudiciare de soluționare a litigiului conform exigențelor art. 1-3, 14, 17 ale Legii contenciosului administrativ, Maia Chiseeva era îndreptățită să beneficieze de pensia de urmaș din data decesului soțului întreținător.

Reclamanta a pretins doar stabilirea pensiei sale de urmaș din 12 decembrie 2016, data adresării cu acțiune în instanță, astfel, instanța de apel a conchis că stabilirea acestei date în calitate de dată de la care urma a fi începută plata pensiei de urmaș Maiei Chiseeva, a fost just determinată de către instanța de fond. Această concluzie denotă că decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 2018/91/570 din 24 ianuarie 2018 este ilegală în partea determinării datei de la care urma a fi achitată Maiei Chiseeva pensia de urmaș, astfel încât Casa Națională de Asigurări Sociale corect a fost obligată să modifice această dată în 12 decembrie 2016 prin prisma limitelor pretențiilor înaintate.

A mai specificat Curtea de Apel Chișinău că Casa Națională de Asigurări Sociale are obligația de a achita pensia de urmaș stabilită Maiei Chiseeva de la data indicată, astfel încât pentru perioada din 12 decembrie 2016 pentru următoarele 9 luni constituie suma de 98 597,01 de lei. Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide că pretenția reclamantei, subrogată în proces de apelant, privind încasarea sumei nominalizate cu titlu de restanță la plata pensiei de urmaș, ce constituie prejudiciul acestuia ca urmare a determinării eronate de

către pârâtă a datei de la care pensia de urmaș urma a fi achitată Maiei Chiseev, este pasibilă de a fi admisă.

La 19 septembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus recurs împotriva deciziei din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei decizii noi.

În motivarea recursului recurentul a invocat că la emiterea deciziei instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele dreptului material și procedural. Nu au fost luate în considerare argumentările recurentului.

A menționat că decizia instanței de apel a parvenit în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 29 iulie 2020. Începând cu data de 09 august 2020, reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale, Vadim Glijin, s-a aflat în concediu, ulterior în concediul medical, XXX.

Astfel a susținut că din motive independente de voința sa, a fost în imposibilitate de a respecta termenul de depunere a cererii de recurs până la data de 28 august 2020 și solicită instanței de recurs admiterea cererii de repunere în termen a cererii de recurs.

La 12 noiembrie 2020 reprezentantul intimatului Andrei Chiseev, avocatul Dmitri Chiseev, a depus referință împotriva cererii de recurs depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține prevederile art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, potrivit căruia recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (1).

Conform art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Din actele cauzei rezultă că la 03 iunie 2020 Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată, în lipsa reprezentantului Casei Naționale de Asigurări Sociale (f.d. 133-139). Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces, inclusiv și Casei Naționale de Asigurări Sociale copia deciziei motivate din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 140). Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău, a fost recepționată de către Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 29 iulie 2020, conform avizului de recepție (f.d. 141) și din textul recursului.

Completul consideră că, temeiurile invocate de reprezentantul recurentului în susținerea cererii privind repunerea în termen a recursului sunt lipsite de suport juridic.

Conform articolului 65 alin. (1) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Astfel, faptul că începând cu 09 august 2020, reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale, Vadim Glijin, s-a aflat în concediu, ulterior în concediul medical, XXX și a fost în imposibilitate de a contesta decizia din 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu constituie temei viabil, în sensul articolului 65 alin. (1) din Codul

administrativ, de repunere în termenul care nu a fost respectat la depunerea recursului. Or, însăși textul legal al normei precizate stipulează că culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Aici, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că, recurentul a cunoscut despre examinarea litigiului dat, solicitând prin cerere examinarea cauzei în lipsa sa, astfel urma să-și valorifice drepturile sale procedurale și să declare recursul în termen (f.d. 127-129).

Potrivit articolului 63 din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, articolul 261 din Codul civil (articolul 385 în redacția actuală a Codului civil) prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În continuare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decelează că termenul de 30 zile pentru prezentarea Curții de Apel Chișinău a cererii de recurs, a început să curgă din 30 iulie 2020, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei motivate a instanței de apel și a expirat la 28 august 2020 (zi de odihnă), astfel ultima zi de depunere a cererii de recurs a fost data de 01 septembrie 2020. Cu toate acestea, recursul a fost depus la data de 19 septembrie 2020, fapt ce denotă depunerea recursului după expirarea termenului legal, nefiind confirmată temeinicia unei asemenea întârzieri prin careva probe.

Aici, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ ajunge la concluzia că de la momentul notificării deciziei motivate din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, Casa Națională de Asigurări Sociale a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul său procedural și de a contesta acest act judecătoresc de dispoziție în interiorul termenului legal.

Circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul neîntemeiat al recursului, deoarece Casa Națională de Asigurări Sociale fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a unui recurs, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

În acest sens este imperioasă jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008). Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv ar duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea privind repunerea

în termen a recursului și a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Conform articolelor 65, 193, 211 alin. (1), 230, 233 alin. (1) și (2), 244, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea cu privire la repunerea în termen a recursului.

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh